

Atbild Eksperts

◀ Atpakaļ

Norakstām debitora parādu!

09. oktobris, 2015 / Sandija Novicka, zvērinātu advokātu biroja "COBALT" zvērināta advokāte, sertificēta nodokļu konsultante

Klients kavē rēķina samaksu (500 EUR) jau vairāk nekā pusgadu. Esam vairākkārt sūtījuši atgādinājuma vēstules, taču bez panākumiem. Kas jādara, lai varētu šo debitora parādu norakstīt?

Atbild Sandija Novicka, zvērinātu advokātu biroja "COBALT" zvērināta advokāte, sertificēta nodokļu konsultante:

Zaudēto parādu norakstīšanu uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) vajadzībām nosaka likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" (likums par UIN) 6., 9. un 9.¹pants, kā arī Ministru kabineta noteikumi Nr.556 "Likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", kas paskaidro likuma par UIN piemērošanu (77.–79.punkts).

Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) vajadzībām būtisks ir Pievienotās vērtības nodokļa likuma (PVN likums) 105.pants. No minētajām normām izriet - lai norakstītu parādu UIN un PVN vajadzībām, ir jāpierāda, ka kreditors ir veicis pasākumus zaudētā parāda atgūšanai un attiecīgais ienākums ir bijis iekļauts apliekamajā ienākumā un pēc tam iekļauts izdevumos (caur uzkrājumiem vai tieši norakstot izmaksās), kā arī jāievēro pārējie normatīvajos aktos noteiktie priekšnosacījumi.

Parāda norakstīšana PVN vajadzībām ir vienkāršāka, ja parāds (bez PVN) ir mazāks par 428,86 EUR. Šādā gadījumā jau līdz šim veiktās darbības parāda atgūšanai (atgādinājumu un brīdinājumu nosūtīšana) būs pietiekamas parāda norakstīšanai PVN vajadzībām, ja būs izpildīti arī visi pārējie PVN likuma 105.panta 1.daļā noteiktie priekšnosacījumi (kopumā 9 nosacījumi).

Starp šiem 9 nosacījumiem kā būtiskākie konkrētajā situācijā minami šādi:

- piegādes konkrētajam debitoram ir izbeigtas vismaz pirms 6 mēnešiem;
- puses nav saistītas personas;
- kreditors informē debitoru līdz pēctaksācijas gada 1.martam ka attiecīgais parāds PVN likuma izpratnē uzskatāms par zaudēto parādu.

Ja parāds (bez PVN) ir lielāks par 428,86 EUR, procedūra ir ievērojami sarežģītāka - papildus iepriekšējiem nosacījumiem nepieciešams tiesas spriedums par parāda piedziņu un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību.

Parāda norakstīšanai UIN vajadzībām vēl arī nepieciešams, lai debitors būtu izslēgts no komercreģistra.

Tā kā šo darbību veikšanai var paiet vairāk nekā 3 gadi (PVN vajadzībām var norakstīt parādus, kas nav vecāki par 3 gadiem), būtu jāapsver, vai izdevīgāk nebūtu vērsties tiesā ar pieteikumu, lai uzsāktu debitora maksātnespējas procesu.

Šādā gadījumā PVN un UIN vajadzībām parādu (daļā, kādā tas atzīts kreditoru prasījumu reģistrā) varēs norakstīt tad, kad ar tiesas nolēmumu būs pabeigts debitora maksātnespējas process. Tomēr jāreķinās, ka arī maksātnespējas process var ieilgt.

Atslēgvārdi: nodokļi / grāmatvedība / pievienotās vērtības nodoklis / uzņēmumu ienākuma nodoklis / debitoru parāds